

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autorka práce: Bc. Simona Mrajcová

Název práce: Alternativní tresty v ČR

Autor posudku: PhDr. Martin Vávra, PhD.

Vyhodnoťte práci na základě následujících hledisek (nemusí být nutně v tomto pořadí):

1) Věcného přínosu práce a její přidané hodnoty;

Práce obsahuje přínosné závěry a doporučení. Zejména ty závěry, které se týkají proměn ukládání alternativních trestů po začátku účinnosti nového trestního zákoníku (např. pokles ukládání obecně prospěšných prací jako důsledek zvýšené administrativy spojené s jejich ukládáním) mohou být využity k reflexi současné trestní politiky a jejího vztahu s praxí.

2) Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;

Cíle jsou stanoveny velmi ambiciózně - jde o zkoumání jak samotné trestní politiky tak i postojů vůči ní a to včetně postojů veřejnosti. Dá se ale říci, že jsou stanoveny srozumitelně. Cíle lze pokládat za naplněné s výhradami, které jsou popsány v následujících bodech.

3) Strukturace práce;

Struktura práce je přehledná. Po úvodním stanovení cílů a stanovení teoretického rámce následuje samotná analýza a po ní pak doporučení a závěry. Pozitivně hodnotím zařazení „slovníčku pojmů“, kde jsou základní pojmy pro účely práce vysvětleny. Na některých místech by přehlednosti textu prospělo členění na podkapitoly nebo alespoň přidání podnadpisů. Například kapitola 3.1 „Teorie trestání, účel a funkce trestu“ obsahuje jak obecnou teorii trestání tak i popis toho jak je účel trestu stanoven v novém trestním zákoníku – toto mohlo být rozděleno podnadpisy na dvě části. Jde ale spíše o detail.

4) Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace; metodologie a aplikace metod

Argumentace je ve většině případů přesvědčivá, nikde není nelogická. Určité omezení přesvědčivosti vyplývá, a to souvisí s metodologií, z výběru respondentů pro rozhovory. Dá se věřit tomu, že bylo obtížné získat pro rozhovory soudce, ovšem fakt, že nakonec byly s těmito nepochybně velmi relevantními aktéry uskutečněny jen dva telefonické rozhovory a jedna mailová komunikace na přesvědčivosti ubírá. Polostrukturované rozhovory sice nemohou (jak autorka správně píše) sloužit nějakému přímočarému zobecňování, ale jejich větší počet zajišťuje (jak ukazuje třeba koncept saturace v grounded theory) co možno největší úplnost zjištěných názorů.

Při obhajobě je podle mého názoru potřeba zdůvodnit, proč byla kontaktována jen organizace Rubikon mezi nestátními sdruženími. Autorka píše, že "organizace Rubikon je hlavním sdružením spolupracujícím s PMS ČR v oblasti pomoci pachatelům trestných činů, které působí v ČR již téměř 20 let". To že je hlavní znamená, že nebylo možné zapojit do zkoumání další organizaci? Takto je výsledkem, že byl dotazován jeden člověk v rámci jedné organizace.

Pro analýzu postojů veřejnosti byly využity především výstupy IKSP. To je podle mého názoru v pořádku, jde o dobrý zdroj. Problematická je ale následující část této kapitoly (str. 91), kde jsou jako zdroj odhalující postoje veřejnosti využity výroky aktérů z řad úředníků ministerstev. Podle mého názoru tyto nelze brát bez dalšího jako relevantní zdroj o postojích veřejnosti – jsou to jen

jejich dohady a stereotypy na téma co si myslí veřejnost.

5) Propracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů;

Teoretický rámec odpovídá tématu a stanoveným cílům. Domnívám se pouze, že některé části teoretického úvodu nejsou nezbytné vzhledem k obsahu empirické části (které by měly především sloužit), například část 3.1.1 "penologie" nemá v tomto smyslu příliš odůvodnění. Stejně tak rozsáhlý obecný popis implementace mohl být kratší, protože hodnocená diplomová práce není prací teoretickou ani metodologickou a v samotné empirické části rozhodně není využito vše z teoretické části o implementaci. Zároveň je ale potřeba dodat, že z věcného hlediska není obsah těchto částí chybný.

6) Využití literatury a dat;

Autorka využívá relativně širokou škálu zdrojů, od masmediálních textů, přes resortní statistiky, analytické texty po odborné práce z oblasti policy analysis či penologie. Využity jsou i anglicky psané texty. Jsou využívána data odpovídající kvality (komentáře k datům vytvořeným autorkou viz výše).

7) Stylistiky a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).

Z hlediska stylu je práce zpracována odpovídajícím způsobem, dobře se čte, neobsahuje závažné chyby a překlepy. Z formálního hlediska nemám výhrady, graficky je práce kvalitně upravena a zdroje jsou řádně citovány.

Ještě několik drobnějších poznámek:

- Autorka na několika místech práce používá pojmenování „státní zastupitel“, myslím že terminologicky správně je i podle zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství „státní zástupce“.
- Na straně 98 je uvedena možnost „podmíněného trestu odnětí svobody s podmínkou“, pravděpodobně jde o přepsání se autorky a má být uvedeno „podmíněného trestu odnětí svobody s dohledem“.
- na straně (14) práce je uvedeno "V minulosti se trestní politika nejen v ČR, ale i v ostatních zemích přikláněla spíše k represivnímu a izolačnímu pojetí trestního práva." To se mi zdá nepřesné - restorativní justice je sice současným konceptem, ale jiné koncepty, které vedly k ukládání spíše alternativních trestů se prosazují přinejmenším po celé 20. století - i když je pravda že na území ČR s mnoha omezeními a zpožděními proti západním zemím.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.**

Datum: 20. 1. 2011

Podpis: